

Катерина Деревінська

З

З

З

Це не сон

Катерина Деревінська

Це не сон

УДК 821.161.1'06(477)-14

Д36

Катерина Деревінська

Це не сон: вірші / К. Деревінська. — К: «Компанія «Поліграф»
Д36, 2021. — 78 с.

ISBN 978-617-7852-36-9

Книга віршів 16-річної киянки Катерини Деревінської про віроломну війну росії проти України. У творах авторка висловила біль і страждання, які вона відчуває, під час війни перебуваючи в Україні. Книга ілюстрована малюнками учасників Міжнародного художнього фестивалю МАЛЮЙ.UA.WAR, який проводить Асоціація з розвитку міжнародних відносин ADRUM під патронатом Міністерства культури та інформаційної політики України і Київської міської влади. Представлено роботи дітей і молоді від 5 до 25 років із різних куточків України, включаючи тимчасово окуповані території. Через вірші та малюнки очима дітей і молоді показаний жах війни і незламний дух українського народу.

УДК 821.161.1'06(477)-14

© Деревінська К., 2022

© Міжнародний Художній Фестиваль
МАЛЮЙ.UA.WAR, ілюстрації, 2022

© «Компанія «Поліграф», видавництво, 2022

© ФОП Черенок Костянтин Васильович, 2022

ISBN 978-617-7852-36-9

24 лютого я прокинулася від того, що почула вибухи. Бомбили аеропорт. Першою думкою було — швидко зібратися та їхати до бабусі. Ми заїхали за близькими родичами, і нас відвезли в Черкаську область. Мені було дуже страшно, бо мама з дядею одразу повернулися до тата. Я дуже за них хвилювалася, бо розуміла, що Київ зараз — одне з найнебезпечніших місць в Україні. Але не плакала. Я розуміла, що в будь-який момент може статися найстрашніше, але якщо буду сидіти й ревіти, — це не допоможе. Було важко психологічно, бо в одному невеликому будинку мешкали я, бабуся і дідусь, брат

і сестра, тітка та її діти. Кожен день — це крики, плач, галас, новини. Коли починалася сирена, ми йшли в погріб і пересиджували сигнали повітряної тривоги. У перші два тижні ми ховалися, потім сиділи просто у ванній кімнаті та в коридорі. Все ж бігати туди-сюди з дітьми, особливо коли холодно, дуже важко. Поки одягнешся — вже й сирена може вщухнути. Я сильно хвилювалася за батьків. Туди ракета полетіла, туди — попала, там — збили, і щоразу так страшно, аби це було не поряд із моїми батьками.

Із перших днів повномасштабного вторгнення я почала писати вірші. Вони про найболючіше сьогодні — про війну. Я виписувала в рядках усе: мій біль, мої переживання, хвилювання, страх, злість, образу, відчай. Після першого вірша пішов другий, і стало трішки легше, бо я знала, куди можу вилити все, що мене гнітить. На душі було дуже тяжко. Ще й моя подруга перебувала в Ірпені, і щоразу, коли вона не відповідала по декілька годин, мене перекручувало на 180°. В кінці квітня ми повернулися додому. В травні я вже написала свою першу пісню, саме ту, яка крутилася в голові, а не була просто рядками з римами. Я туди вклала всі емоції, всі слова, котрі хочу сказати тим нелюдям, які прийшли на нашу землю.

Я продовжую писати вірші і пісні про війну. Український народ — це правда, — сім'я. Коли хтось замахнувся на спільний дім — усі стали щитом і оберігають кожен куточок, кожную будівлю. Всі побачили, що Україна — це точно не область росії, це окрема держава, яка має свої кордони і свою армію. Що ми сильні, в нас є своя історія, сміливі люди, і хай би що там не сталося, ми до кінця будемо такими.

Катерина Деревінська
10. 10. 2022 р., Київ, Україна

Євгенія Федорчук, 11 років, Вінниця, «Незламна Україна»

САМА

Я зараз одна,
Сиджу в кімнаті і чую —
Вибух за вибухом,
Постріл за пострілом...
Але я одна,
Мами немає,
Зв'язку теж нема.
Трішки інтернету, пишу подрузі я:
«Мами довго нема — де вона є?»...
«Вибух гучний»...
«Бачу техніку, бачу людей».
«Мені дуже страшно, я сама, зрозумій».
«Все буде добре».
Не легше від слів.
— Мамо, ти чуєш? Де ти, скажи?
— Доню, я поряд. Речі візьми.
Боже, серце моє вже завмерло.
Так гучно ще не було.
Прошу у всесвіту, щоб допомогло,
Бо чи житиму я, не знає ніхто...

05. 03. 2022

Микола Степанов, 14 років, Київ, «Зло»

НЕМАЄ ЖИТТЯ

Почула себе —
Мовчу...
Тиша б'є,
Та я не кричу.
Біль болить,
Та серце мовчить.
Хвиля є —
То вітер гуде.
Вбиті криваво
Нещасні вони,
Якби ж я стала
Стіною води —
Я би покрила все
Сильними хвилями.
Як же ж хотіла
Вас я спасти!
Поверни
Кожну душу.
Забери смерть —
Не треба мені
Сиротами стали,
Плачуть вони,
А як же ваше «ми допомогли»?
Вийшли з вогню,
Та досі горять,
Сильно б'ють,
Та досі мовчать.
Брехня палає
Попелом чорним,
Хто ще не знає:

Це — не він, це — «он».
Я ж утомилася...
Рання пора...
Поля немає —
Мертва земля.
Вітер віє,
Пісню співа:
«Тут більше немає
життя»...

04. 05. 2022

Вероніка Черняк, 19 років, Володимир, «Плач України»

НЕ ТА ПОРА

Весна.
Квітень цвітом укрива,
Всі дерева у бруньках...
По землі ідуть вони —
Хижі, вовчі, звірі з пекла,
Що сказали: «мы пришли помочь».
Та яка там поміч!? Що за гріх?
Не бреши, чортовий звір!
Згинь з землі, ти — серце-лід!
Які там душі? Там вуглі
Перемерзлі з люті стали,
Ще й вклоняються до чорта:
Все, що скаже, все, що зманить,
Що уб'є мале дитя,
Навіть просто, для забави —
Вбив — побіг, убив — пішов...
Все одно їм, все одно...
Але я мовчу — за жінку —
Кожну жінку, що колись
Взяв за руку з пекла звір
Не убили її — гірше —
З попелом змели кривавим
І забули, наче більше
Тую жінку й не чіпали.
Пам'ятатимемо все.
Все на тих кістках тепер —
Кожен гріх, і кожна доля...
Плакати — до забуття.

29. 04. 2022

Вікторія Тимчишин, 19 років, Львів, «Заради сім'ї»

ДОЖИДА

Пишу вірша...
Про що писати?
Що зараз твориться у нас?
Про гради, автомати, кров,
Про сльози, волю, про любов,
Про нашу віру, нашу землю,
Людей сміливість, погріб темний,
Військових, що взяли в полон,
Що стали в болю, в полі бою,
Немов востаннє силу в руки,
Біжить, кричить: «За мою неньку!»,
І тільки постріли ті чути...
Кохана Бога молить в ніч:
«Збережи моє серденько
Від злих ворожих поглядів і куль,
Хай вернеться, додому — в путь».
Минають дні, минають тижні,
Казали люди: «Кінчилось усе»,
«Невже усе? А мій же де?», —
Сиділа молода в кімнаті.
Тече гірка сльоза від думки про утрату,
Боялася і слово те сказати:
«Він мертвий... Ні! Брехня собача!»
Живий він, вернеться, люблю!
Без нього й дня не проживу.
Минає рік, минає два —
Кохана й досі дожида...

04. 03. 2022

Марія Яцишин, 18 років, Львів, «Разом до перемоги»

ОСТАННІЙ ПОДИХ

Кінець зими. Невже кінець усіх печалей,
Усіх морозів, суму шаль?

Та ні.

Холодний подих крижаний, останній,
Він вольовий такий...

Хотів зостатись на землі,
Де кожен встане або ні —
Захоче як — так жити буде,
Захоче бути сам, захоче — в люди.

Та зараз це все ні до чого —
Вже більш не зможе подих цей
Ходити, бігти, щось знайти,
За руку взяти, полюбить,
Сказати «хочу», «можу», «буду»,
Усе що зміг, все, що зберіг.

На жаль, лише віддять не зміг.

Останнім вийшов на поріг,
Останнім поглядом провів,
Останнє слово він сказав:

«Допоможу»... І мовчки впав.

02.03.2022

Владислава Мірошнікова, 13 років, Вінниця, «Ми незламні»

Лютий нам усім сказав: боріться, люди, до кінця!
О п'ятій ранку всі здригнулися
Почули вибухи гучні.
Усі подумали: «Почулось»,
Але, на жаль, ви не в сні.
Валізи, сльози, знак питання:
«Куди іти?», «Нема бажання»,
«А діти?», «А батьки?», «А люди?»,
«А з нами? Що ж із нами буде?»
Нестерпна злість в крові скипіла
«Не має права звірська сила
Людей жбурляти, як в загін
І забирати їхню віру і право на життя і дім».
Усі розбіглись — хто куди:
Хтось до батьків, хтось — у світи,
Той — там, той — сям,
Той — сам, той — з вами...
Усі кудись туди тікали,
А хтось, узявши біль у руки,
Покинув всіх, пішов із хати
І став свій дім охороняти —
Чи він, вона то вже — таке...
Та знайте, знайте, добрі люди,
Що тільки перемога йде!

28. 02. 2022

Маргарита Кравченко, 21 рік, Харків, «Шлях»

ЦЕ НЕ СОН

Коли питали: «як ви?»
Мені хотілося сміятись.
Не те, що я дивна,
Та я не знала, як реагувати.
В той день мені мама дала інструктаж,
Що робити, якщо... Не хочу казати, що і як...
Коли ти збираєшся зі швидкістю 100,
Коли ти їдеш і бачиш навкруги тебе хто, —
Ти хочеш заснути і прокинутись знов,
І сказати: «Слава Богу, що це був сон!»
Але я цей жах згадую й досі,
А вже пішов 102-й день.
Кожен день і кожну ніч
Благаю всесвіт нам допомогти
Врятуватися від нелюдів і повернути життя.
На жаль, не людські. Ті — не в силах я.

06. 06. 2022

Вікторія Пилипчук, 23 роки, Київ, «Подивіться їм в очі»

МАРІУПОЛЬ

Місто.
Мертва тиша, мов навколо
Тільки вітер повіва,
Немов в останнє ожива.
Ні щебету малих пташок,
Ні сміху радісних діток,
Ні вереску, коли злякали,
І навіть — пісні з концертзалу...
Нема людини, нема тварини,
Закриті ТРЦ і магазини,
Кафе вже двері не відчинить,
Афіші театральні зникли.
Нема тих пляжів, де повно людей,
Кривавим став порт, де швартувавсь корабель.
Немає води, та й електрики теж.
А людяність де?
Нема без людей.
Зникло життя в цьому гарному місті,
Звичні слова не на тому вже місці,
Будинки припали до самої аж до землі,
На жаль, цеглини там не самі...
Стільки життів там згубилось —
Кожне серце, що гаряче колись билось.
Стільки мрій зниклих тут назавжди!
Стільки слів неказаних лишилось!
Та земля пам'ятатиме це завжди.

09. 07. 2022

Ірина Дибач, 24 роки, Рівне, «Київ»

ЖИВУ

Нарешті живу, але хочу упасти.
Нарешті мовчу, хоча хочу кричати.
Нарешті згадала, хто я є насправді,
Якої я крові, якої я раси.
Нема в цих словах ані капельки зла —
Лише тільки я, лише тільки я.
То люди забули, було що спочатку,
Кричали усі як, усі як боялись,
Усім як таблички оті висилали
«Без фото в фейсбуці, щоб в нас не попало».
Так Господу Слава, що в вас не попало!
Та все ж попрошу я вас пам'ятати —
150 днів минуло — ще трошки чекати.

04.08.2022

Єлизавета Буфіус, 20 років, Київ, «Повітряна тривога»

БІЛЬШЕ НЕ ЗМОЖЕШ

Ніч була темна й не бачила снів,
Холод студений підбивав білий сніг,
Людей у будинках лишилося зовсім замало,
Бо всі — в укриттях, бо — тривога кричала.
Постріли більше вже так не лякали.
Сиділи собі, доки буря вчухала.
Вже не хотілось нічого насправді,
Бо втома проходила аж до кісток —
Так, що й води не зробити ковток.
Коли ти сидиш під страшною грозою —
Ти хочеш сидіти під деревом,
Бо сил вже немає боротися так,
Бо хочеш вже бути сам собі, сам
Вже хочеш скоріше усього позбутись,
Вже швидше хочеш усе це забути,
Втекти від реалії свого буття
Й не згадувати страшне це життя.
Ти молишся вже і просиш,
Ти плачеш у горі,
Ти б'єш кулаками у стіни до крові,
Не можеш заснути — це, може, востаннє,
Коли бачиш цей сірий світ, —
Ніколи ти вже не підеш по полю,
Не пройдеш повз білий ромашковий цвіт,
Не підеш до моря,
Не зійдеш на гору,
Не зможеш кохання своє віднайти.
Кожна рана, кожен шрам
Залишиться на тобі сам,
І будеш ти пам'ятати, коли це і як,
Бо таке не забувається, на превеликий жаль.

27. 02. 2022

Олена Колісник, 24 роки, Харків, «Із вірою в очах і серцях»

МРІЯ

Така проста і буденна річ —
Кожен хоч раз у житті мріяв в дитинстві?
Як ні, то чи були ви дітьми?
Хтось у мріях малював собі сни,
Хтось був капітаном на кораблі,
Хтось отримав здібності чарівні,
А хтось — крила мав на спині.
Та чи мріяли ви просто жити?
Ось так —
Без фантазій, уяви, і снів,
Щоби просто гуляти у парку з батьками,
Зібратися з класом і подивитися фільм,
Щоб без грому й вибухів заснути у ліжку,
Щоби мама читала на ніч казки,
Щоб узяти у руки захопливу книжку,
Що не можеш відкрити уже декілька днів...
Мрія...
Невже ти не віриш в дитячі казки?
Тобі ж тільки десять, у диво повір!
А він вже не вірить, бо в свої десять
Повинен ховатися там, де людей десять.
Він намагається вірити, що вже скоро буде кінець,
Але кожного дня, коли вибухи чує, боїться, що скоро кінець.

02. 09. 2022

*Анастасія Кураєва, 20 років, Херсон, «Повертайся додому»
(маяк на острові Зміїний)*

ПОЛОН

Повернутись додому живим —
Це найкраще, що може бути.
Бути поруч із тим,
Заради кого ти був сильнішим,
Стояти на своїй землі й цілувати кожен куточок,
Обійняти рідну людину,
Відвести дитину в дитячий садочок,
Засміятись на порозі від щастя
І вдихнути домашній аромат,
Сісти за стіл,
У вікно подивитись,
Послухати пісню лісових пташок
І від щастя піймати невеличкий шок.
Завтра піти до магазину під будинком,
Купити улюблену булочку з маком,
Сісти на лаві у парку,
І відчувати кожну хвилинку,
Не боятись, що зараз тебе хтось поб'є.
Не прислухатися до кожного шереху,
Не тримати в руках щось дуже важке,
Непотрібне для світлого миру.
Це забути ніяк неможливо.
Але пережити потрібно
Заради себе, заради дітей,
А ще — нагадати кожному із людей.

04. 10. 2022

Влада Вертипорох, 13 років, Черкаси, «Я хочу додому»

РАНА

Раз у році писали листи,
Чого хочемо за рік досягти.
Хтось хотів стати свідком
На весіллі друзів своїх,
Хтось хотів пірнути в подорож —
Об'їхати десятки країн,
Хтось хотів народити дитину...
Та ніхто не хотів страшних війн.
Всі бажали миру землі,
Всі мріяли про щасливе майбутнє,
Та, на жаль, ні подорож ми,
Ні весілля побачить не зможемо.
Всі бажання накрилися хвилиєю
Печальною, дуже сильною,
Настільки, що впливти ми
Не зможемо, навіть якщо ми — плавці.
Бігти хочеться від страшних новин,
Закрити вуха й не чути сирени,
Заховатись під ковдрою в ліжку
І слухати класичні сонети.
Кажуть, час загоює рани?
Та наша буде ще довго кровити.
Бо вона не фізична —
Моральна.
Загоїти важко її.

25. 04. 2022

Анна Шарінська, 12 років, Київ, «Незламна»

ВЖЕ НЕ ТРЕБА

Вона була багатою жінкою в столиці,
Та вічно казала, що щось їй не так —
Чи то крісло тверде,
Чи сир їй був кислим,
Чи вино не сухе чи солодке.
Звісно,
Коли йде війна — всі однакові.
Немає вина, ані грошей, ні волі.
Вона мовчки сидить у когось в підвалі
І дякує Богу за теплий прийом.
Ніхто не питає, чого ти бажаєш, —
Те що дали, — бери, не хочеш — гуляєш.
Немає ні люксу, ні бізнесу й справ,
Лише трішки одягу і — ти сама...
Думає, як же ж вона так жила,
Що ніхто не спитав «як там, бідна, вона?»
Що ж то зробила, що так не схотіли
Про неї подбати,
В турботі її обійняти?
Дійшло, що таки вона була не права...
Не хотіла грошей, не хотіла слави,
Не хотіла навіть дурної забави.
Життя зупинилось в єдину мить.
Питання: навіщо було тоді нить?

10. 04. 2022

Руслан Галушка, 15 років, Тернопіль, «Чорнобаївка»

ПРАВДА

Невже сьогодні в цьому світі
Правда має друге місце?
Чому кажуть те, що бажають,
Та дійсність не викривають?
Навіщо усі ці концерти,
Вся правильність й добрі слова,
Якщо за своїм же змістом
Слова ці сенсу не мають?
Словами ви не повернете,
Не врятуєте, не захистите,
Навіть якщо будете кричати —
Всі вуха закриють і — все:
«Мені вас шкода».
Лише тільки дії вам допоможуть.
Тільки якщо не злякаєтесь.
Вам страшно, що вас хтось поб'є?
А за дітей ваших вам не страшно,
Що, може, їх хтось забере
Й відвезе на землю пропащу?
А може, просто ось так от візьме
І вижене вас із вашої хати,
І скаже: «Іди, це моє»!
І навіть діти їм не завадять —
Немає дому — ваші проблеми.
Грошей немає — працювати треба.
Перші два тижні вам допоможуть,
А далі — пливи сам-на-сам.

02. 10. 2022

*Маргарита Лобачова, 11 років, Ладизин,
«Боже, Бережи Україну»*

ВІР

У людей вір і у себе,
Вір у наше чисте небо,
Вір у визрілі жнива,
Вір у сонце й злива
Бачиш, хлопчик не сміється,
Серце кров'ю облива?
Сам зостався хлопчик милий,
Маму й тата звір вбивав.
Підійди до нього, увір:
— Вір дитино, в мрії вір,
Ти не бійся, всі за тебе
Стануть військом проти хвиль —
Кривавих хвиль, що вкрили небо.
Вір ти, милий, — буде в тебе
Щастя, сила, мова й дім —
Тільки чисто й сильно вір!

04. 04. 2022

ЗМІСТ

Передмова	3
Сама	5
Немає життя	7
Не та пора	9
Дожида	11
Останній подих	13
24	15
Це не сон	17
Маріуполь	19
Живу	21
Більше не зможеш	23
Мрія	25
Полон	27
Рана	29
Вже не треба	31
Правда	33
Вір	35

Літературно-художнє видання

Катерина Деревінська

Це не сон

Вірші

Організатор проекту – Асоціація з розвитку міжнародних відносин ADRUM

Автор ідеї – Тетяна Колесніченко

Дизайн – Олександр Удра

Переклад польською - Віта Топольська

Верстка – Юлія Бережко-Камінська

Редактор – Олена Незванська, Майя Пельська

Обкладинка – Максим Рудь, 13 років, Вільшанка, Україна,

«Охоронець роду»

Дарина Соколова, 25 років, Кременчук, «Дім»

Daryna Sokolova, 25 lat, Krzemieńczyk, „Dom”

Publikacja literacka i artystyczna

Kateryna Derevinska

To nie jest sen

Organizatorem projektu jest Stowarzyszenie Rozwoju Stosunków
Międzynarodowych ADRUM.

Autorka projektu: Tetiana Kolesnichenko

Projekt: Oleksandr Udra

Tłumaczenie na język polski: Wita Topolska

Układ: Julia Berezhko-Kaminska

Redaktor: Julia Nezvenska, Maja Pelska

Okładka - Maksym Rud, 13 lat, Wilszanka, Ukraina, "Strażniczka Rodu"

SPIS TREŚCI

Przedmowa	74
Sama	72
Nie ma życia	70
Nie ta pora	68
Czeka	66
Ostatni oddech	64
24	62
To nie sen	60
Mariupol	58
Żyję	56
Więcej nie będziesz już mógł	54
Marzenie	52
Niewola	50
Rana	48
Już nie trzeba	46
Prawda	44
Wierz	42

WIERZ

W ludzi wierz i w siebie,
Wierz w nasze czyste niebo,
Wierz w obfite plony,
Wierz w słońce i ulewę.
Widzisz, jak smutny jest ten chłopczyk,
Serce na ten widok krwawi?
Sam pozostał ten chłopiec miły,
Mamę i tatę bestia mu zabiła
Podejdź do niego, zapewnij:
- Wierz dziecino, w marzenia swe, wierz,
I nie bój się, bo wszyscy jak mur
Oślonią cię przed falą –
Krwawą falą, co niebo okryła.
Wierz mi, dziecino miła – będą ci dane:
Szczęście i siła, ojczysta mowa i własny dom –
Tylko szczerze wierz, z całą mocą...

04. 04. 2022.

Sofia Borozeniec, 13 lat, Kijów, „Nigdy więcej?”

PRAWDA

Czy faktycznie dzisiaj w świecie
Prawda nie jest najważniejsza?
Czemu mówią to, co ślina na język
przyniesie,
A rzeczywistości nie naświetlają?
Po co wszystkie koncerty,
Poprawność i miłe słowa,
Kiedy treść ich
Nie ma sensu?
Słowami ich nikt nie przywróci,
Nie uratuje i nie obroni,
Nawet, jeśli zaczniecie krzyczeć –
Uszy wszyscy zatkają i już:
„Szkoda mi was”.
Pomogą tylko działania.
Jeśli się tylko nie złękniecie.
Boicie się, że ktoś was zrani?
A o dzieci swoje się nie martwicie,
Że może je odebrać ktoś,
I wywieźć na stracone ziemie?
Może tak po prostu
Ktoś wyrzuci was z waszego domu?
Mówiąc: „Odejdź, to moje!”
Nawet dzieci nie wzruszą ich wcale –
Nie ma domu – to wasze zmartwienie.
Brak pieniędzy – pracować trzeba.
Przez pierwsze tygodnie wesprą was,
A dalej – radź sobie sam.

02.10.2022

Yaroslava Ovcharenko, 22 lata, Kijów, „Mama 2022”

JUŻ NIE TRZEBA

Ona była zamożną kobietą w stolicy,
Wiecznie twierdziła, że coś nie pasuje;
Albo krzesło za twarde,
Albo ser kwaśny jest,
Czy wino wytrawne, czy słodkie.
Wiadomo,
Kiedy wojna trwa – wszyscy są równi.
Nie ma wina, pieniędzy, ni woli.
Milcząc siedzi w czyjejs piwnicy,
I Bogu dziękuje za miłe przyjęcie.
Nikt nie pyta, czy czegoś sobie życzy –
To, co dali – bierz, nie chcesz – spadasz.
Nie ma luksusów, biznesu i spraw,
Tylko ubrań garść i – Ty sama...
Myśli, jak mogła tak żyć,
Że nie zapytał nikt: „Jak się ma biedulka?”
Co takiego zrobiła, że nie chcieli
O nią zadbać,
W zmartwieniu ją objąć?
Dotarło, że racji nie miała...
Sławy, pieniędzy nie pragnęła,
Nie chciała nawet głupiej zabawy.
Zatrzymało się życie w jednej chwili.
Pytanie: i po co narzekań było tyle?

10. 04. 2022.

Borys Miedwiediew, 19 lat, Lwów, „Wrócimy”

RANA

Raz w roku tworzyliśmy listę,
Co osiągnąć chcemy w roku bieżącym.
Ktoś chciał być świadkiem
Na ślubie przyjaciół,
Ktoś chciał zatracić się w podróży -
Zwiedzić dziesiątki krajów,
Ktoś marzył o narodzinach dziecka...
Lecz strasznej wojny nie chciał nikt.
Wszyscy życzyli tej ziemi pokoju,
Marzyli o szczęśliwej przyszłości,
Niestety - nie dane nam ujrzeć
Ni wesela, ni podróży.
Życzenia wszystkie zalała fala
Smutna i potężna,
Na tyle, że wypłynąć
Nie będziemy mogli, choćbyśmy
pływakami byli.
Uciekać się chce przed kolejnymi
wiadomościami,
Zatkać uszy i nie słyszeć syren,
Schować się pod kołdrą w łóżku
I słuchać sonetów klasycznych.
Powiadają, że czas goi rany?
Nasza długo krwawić będzie.
Gdyż nie jest fizyczna -
To rana na duszy.
Goi się trudno.

25.04.2022

Ivanna Kotulych, 19 lat, Pniv, „Nić bólu i jedności”

NIEWOLA

Żywym wrócić do domu -
To najlepsze co ciebie spotka.
Być obok tych,
Dla których się było silniejszym,
Stać na rodzimej ziemi, całując każdy zakątek,
Przytulić bliskiego człowieka,
Zaprowadzić dziecko do przedszkola,
Śmiać się w progu ze szczęścia,
I poczuć zapach domu,
Usiąść przy stole,
Wyjrzyć przez okno,
Wysłuchać się w śpiew ptaków,
I ze szczęścia przeżyć szok lekki.
Jutro pójść do sklepu pod blokiem,
Kupić ulubioną bułkę z makiem,
Usiąść na ławce w parku,
I odczuwać każdą chwilę,
Nie bać się, że teraz ktoś cię skrzywdzi.
Nie bać się każdego szmeru,
Przestać dźwigać na swych barkach ciężar,
Niepotrzebny dla całego świata.
Zapomnieć tego nie sposób.
Lecz trzeba przeżyć,
Dla swych dzieci i dla siebie,
Dawać innym świadectwo.

04.10.2022

Yana Markovska, 25 lat, Chersoniu, „Niebo płacze”

MARZENIE

Tak prosta i powszechna rzecz –
W dzieciństwie każdy marzył o czymś, chociaż raz?
Bo jeśli nie, to czyście byli dziećmi?
W marzeniach ktoś malował sobie sny,
Ktoś kapitanem statku był, a inny –
Magiczne zdobył moce,
Skrzydłami obdarzony został ktoś.
A czy ktoś miał marzenie, by żyć?
Po prostu –
Bez fantazji, wyobrażeń, marzeń sennych,
By móc spacerem z rodzicami iść przez park,
Z klasą się spotkać i obejrzeć film,
I w łóżku zasnąć bez dźwięków kanonady,
By mama na noc bajki poczytała,
By móc ciekawą książkę w dłonie wziąć,
Której otworzyć nie da się od kilku dni...
Marzenie...
Czyżbyś w dziecięce bajki nie wierzył?
Dopiero dziesięć lat masz, uwierz w cud!
Lecz On nie wierzy, bo lat mając dziesięć
Ukryć się musi tam, gdzie jest dziesięciu innych ludzi.
Chciałby uwierzyć, że niedługo koniec nadejdzie,
Ale dnia kolejnego – znowu słyszać wybuchy, boi się, że to już koniec.

02.09.2022

Yuliana Gordienko, 14 lat, Obuchow, „Stop tej wojnie!”

WIĘCEJ NIE BĘDZIESZ JUŻ MÓGŁ

Noc była ciemna i nie śniła,
Chłód lodowaty wzbijał w górę śnieg,
W domach zostało tak niewiele ludzi,
Wszyscy w schronach są - zawyły syreny.
Wytrzymały już tak nie przerażały.
Siedzieli sobie, dokąd burza szalała.
Tak naprawdę, niczego już się nie chciało,
Zmęczenie sięgnęło do kości –
Wody przelknąć nie jest się w stanie –
W czasie groźnej nawałnicy –
Chcesz ukryć się pod drzewem,
Sił już nie starcza by walczyć,
Chcesz zostać z sobą sam na sam,
Chcesz jak najszybciej się wszystkiego pozbyć,
Zapomnieć jak najszybciej o wszystkim,
Uciec od realiów swego bytu
I nie wspominać okropności życia.
Ty modlisz się już, błągasz,
Łkasz w nieszczęściu,
Do krwi rozbijasz - tłukąc w ścianę – pięści,
Zasnąć nie możesz – może to ostatni raz,
Gdy widzisz szary świat -
I nigdy już nie będziesz chodzić w pole,
Nie ujrzysz bieli rumianków,
Nie udasz się nad morze,
Nie zdobędziesz szczytu,
Miłości nie odnajdziesz swej.
A każda rana, każda szrama
Odcisnie piętno na tobie sama,
Będziesz pamiętać: kiedy, jak,
Bo nie zapomnisz o tym i tak.

27.02.2022

Lera Zatsepa, 10 lat, Kijów, „Zagubione sny”

ŻYJĘ

Więc, w końcu żyję, tylko pragnę upaść.
I w końcu milczę, chociaż krzyczeć chcę.
Nareszcie przypominałam sobie – kim jestem,
Jaką mam krew i rasę.
Nie ma w tych słowach ani kropli zła –
Lecz tylko ja, lecz tylko ja.
Co było na początku, ludzie zapomnieli:
Krzyczeli jak i jak się wszyscy bali,
I ostrzec wszystkich, jak tablice**, próbowali:
„Brak zdjęcia na Facebooku – szansa, że nie złapią”.
I Bogu dzięki, że Was nie stracili!
Lecz, proszę Państwa, byście pamiętali –
Zleciało dni sto i pięćdziesiąt – byście choć trochę jeszcze zaczekali.

04.08.2022

**W pierwszych dniach rosyjskiej agresji, kiedy wróg nacierał na Kijów, w mieście zainstalowano tablice elektroniczne, wyświetlające treści, nakłaniające Rosjan do powrotu w rodzinne strony. Jedną z wiadomości brzmiała: „Rosjanie, wynoście się do domu!” Prawdopodobnie autorka nawiązuje w swym wierszu do tamtych dni (uwaga tłumacza).

Kateryna Datsyuk, 16 lat, Lubliniec, „Ukraińska modlitwa”

MARIUPOL

Miasto.

Martwa cisza, niby wokół

Tylko powiewa wiatr.

I odżywa, jakby ostatni raz.

Ani szczebiotu małych ptaków,

Ni śmiechu dzieci radosnego,

Żadnego wrzasku, gdy się boisz,

Ba, nawet pieśni z sali koncertowej....

Nie ma człowieka, nie ma zwierzęcia,

Zamknięto sklepy, centra handlowe,

Kawiarnia drzwi swych nie otworzy,

Afisz teatralne też zniknęły.

Nie ma już przepełnionych ludźmi plaż,

Krwia spłynęła przystań, gdzie statki cumowały.

Nie ma już wody, prądu brak.

Gdzież człowieczeństwo jest?

Nie ma go bez ludzi.

Zniknęło życie w tym przepięknym mieście,

I zwykłych słów tu wypowiadać nie wypada,

A domy - niczym pochylone ku samej ziemi - runęły,

Niestety, cegły nie są tu już same...

Tak wiele istnień ludzkich tam przepadło –

I serce każde, co gorące kiedyś było.

Tak wiele marzeń pogrzebano tu na zawsze!

Tak wiele niewypowiedzianych słów zostało!

Ta ziemia zapamięta to na zawsze.

09. 07. 2022.

Diana Lyushina, 13 lat, Konotop, „Dusza...”

TO NIE JEST SEN

Na zapytanie: „Jak Ty?”
Śmiać mi się chciało w odpowiedzi.
To nie jest tak, że dziwna jestem,
Nie potrafiłam inaczej reagować.
A tego dnia mnie mama pouczyła
Co robić, jeśli... Mówić nie chcę co i jak...
Kiedy pakujesz rzeczy w błyskawicznym tempie 100,
I kiedy jedziesz, widząc, kto otacza ciebie, -
Ty tylko pragniesz zasnąć, a po przebudzeniu
Powiedzieć: „ Bogu dzięki, bo to tylko sen!”
Ten horror przypominam sobie dotąd,
A przecież mija już sto drugi dzień.
Dzień każdy, każdą noc
Blagam o pomoc wszechświat nasz,
By uratować się przed wrogiem, przywrócić Życie.
Niestety, nie te ludzkie - bo tego zrobić nie mogę.

06.06.2022

Alisa Voloshina, 11 lat, Charków, „Ja i wiatr”

Luty do nas wszystkich rzekł: walczcie, ludzie,
aż do końca!

Piąta rano – wszyscy się wzdrygnęli

Usłyszeli głośnie wybuchy.

Pomyśleli: „pewno się zdawało”

Lecz, niestety, Państwo nie śnią.

Łzy, walizki, znaki zapytania:

„Gdzie iść mamy?”, „Nie, nie mamy chęci”,

„No, a dzieci?”, „A rodzice?”, „Ludzie?”

„Z nami co? Co teraz będzie z nami?”

Kipi we krwi gniew nie do zniesienia

„Brutalna siła prawa nie ma

Jak stado – ludzi pędzić do zagrody

Odbierać wiarę, prawo do życia, dom”.

Rozbiegli się – i każdy w inną stronę:

Ktoś do rodziców, a ktoś w świat,

Ten – tu, a tamten – tam,

Ten – sam, a tamten – z nimi...

Wszyscy rozbiegli się gdzieś tam,

A ktoś ból wzięwszy w ręce,

Zostawił bliskich, wyszedł z chaty

I zaczął bronić swego domu –

On to był albo ona – mniejsza o to...

Lecz wiedźcie, wiedźcie, dobrzy ludzie,

Czeka nas tylko zwycięstwo!

28.02.2022

Georgy Bastanzhiyan, 11 lat, Charków, „Bucza”

OSTATNI ODDECH

Koniec zimy. Czyżby to koniec wszystkich
zmartwień?

I mrozów wszystkich, i smutków szal?

O nie.

Złodowaciały oddech zimny, już ostatni

Ma taką silną wolę...

Tak pragnął zostać tu, na ziemi,

Gdzie każdy się podniesie albo nie –

Jak zechce – tak żyć będzie,

Zechce być sam, czy iść do ludzi.

Teraz na nic to wszystko –

Ten oddech już nie będzie mógł

Iść, biec lub znaleźć coś,

Za rękę wziąć, zakochać się,

Powiedzieć „chcę”, „mogę” i „będę”,

Wszystko, co mógł i co zachował

Niestety, zwrócić nie mógł już.

Jako ostatni próg przekroczył,

Ostatnim też spojrzeniem objął wszystko,

Ostatnie słowo wypowiedział:

„Pomogę” – i w milczeniu upadł.

02.03.2022

Maria Pylypenko, 18 lat, Kijów, „Madonna”

CZEKA

Wiersz piszę...
O czym pisać?
O tym, co teraz z nami się dzieje?
O gradach, karabinach maszynowych, krwi,
O łzach, o woli, o miłości,
O wierze naszej, naszej ziemi,
Ludziach odważnych i piwnicy ciemnej,
Żołnierzach, schwytanych do niewoli,
Tych, którzy stali w bólu na polu bitwy.
Jakby ostatkiem sił,
Biegnie z okrzykiem: „Za moju NENKU!”,*
I tylko słysząc strzały...
W modlitwie nocnej ukochana błaga Pana:
„Zachowaj Go, serduszek me,
Od spojrzeń złych i kul,
Do domu niechaj wraca, drogę pokaż mu”.
Mijają dni, mijają i tygodnie,
Mówili ludzie: „Wszystko się skończyło”,
„Czyżby już wszystko? A mój gdzie?”, -
W pokoju młoda pani siedziała.
Spłynęła łza goryczy na myśl o stracie
I bała się to słowo wypowiedzieć:
„On martwy... Nie! To kłamstwo jest wierutne
On żyje i powróci, kocham Go!
Bez Niego nie przeżyję ani dnia.”
Rok mija, mija drugi rok –
Dotąd wciąż czeka ukochana...

04.03.2022

*Przypis tłumacza: ”Za moju NENKU!” – „Za moją Ojczyznę!”

Lesja Kowalczyzyn, 22 lata, Lwów, „Spójrz”

NIE TA PORA

Wiosna.

Kwiecień kwieciami okrywa,

Drzewa całe w pąkach...

Oni idą po ziemi –

Drapieżni, niczym wilki, wysłannicy piekieł,

Ci, którzy rzekli: "Przyszedliśmy z pomocą".

Jakaż to pomoc!? Cóż to za grzech?

Przeklęta bestio, nie kłam!

Z ziemi zgiń, twe serce to lód!

Jakie tam dusze? To tylko węgle

Wygaste ze wściekłości,

Pokłony biją diabłu:

Na każde słowo i skinienie

Zabiją małe dziecko,

Nawet tylko dla zabawy –

Zabił i uciekł, zamordował – odszedł...

Im wszystko jedno, wszystko jedno im...

Ale ja milczę – za kobietę –

Każdą kobietę, którą kiedyś

Za rękę chwycił zwierz, co rodem z piekieł:

I nie zabili jej, nie - gorzej –

Z popiołem zmietli krwawym i

Zapomnieli, niby wcale jej nie tknęli.

Zapamiętamy wszystko.

Bo wszystko teraz na tych kościach –

Grzech każdy, każdy los...

Płacz – do zapomnienia.

29. 04. 2022.

Anastasija Kovalska, 18 lat, Strii, "Wojownik"

NIE MA ŻYCIA

Usłyszałam siebie –
Milczę...
Uderza cisza
Lecz nie krzyczę.
Rozdziera mnie ból
Lecz serce milczy.
Nadchodzi fala –
To wiatr huczy.
Krwawo zabici,
Nieszczęśnicy,
Gdybym się stała
Ścianą wody –
Tobym okryła wszystko
Potężnymi falami.
Jakże pragnęłam
Was uratować!
Zwróć
Duszę każdą.
Śmierć zabierz –
Nie potrzeba mi jej.
Stali się sierotami,
Płaczą,
Co z waszym „pomogliśmy wam”?
Wyszli z ognia
I dotąd płoną,
Uderzają mocno
Lecz dotąd milczą.
Kłamstwo obróci się
W czarny popiół,
Kto jeszcze nie wie:
To nie on, to - «ОН».
Zmęczyłam się...
Wczesna pora...
Nie ma pola –
Lecz martwa ziemia.
Wieje wiatr,
Śpiewa pieśń:
„Więcej życia tu nie ma”...

04. 05. 2022.

Ilona Kosenko, 19 lat, Kijów, „Mariupol, Bucha, Irpin, Gostomel, Borodyanka”

SAMA

Jestem teraz sama,
Siedzę w pokoju i słyszę –
Eksplozja za eksplozją,
Strzał za strzałem...
Ale jestem sama,
Nie ma matki,
Nie ma też połączenia.
Jest internet, piszę do przyjaciółki:
„Mamy nie ma tak dugo – gdzie ona
jest?”...
„Wybuch jest głośny”...
„Widzę sprzęt, widzę ludzi”.
„Bardzo się boję, jestem sama, zrozum”.
„Wszystko będzie dobrze”.
Słowa nie dają ulgi.
- Mamo, czy słyszysz? Gdzie jesteś,
powiedz?
- Obok jestem, córuniu. Weź rzeczy.
Boże, serce me już zamarło.
Głośno tak jeszcze nie było.
Proszę Wszechświat o pomoc,
Bo czy żyć będę , nikt tego nie wie...

05.03.2022

Valery Petlyovana, 14 lat, Humań, „Ukraina jednoczy serca”

24 lutego obudził mnie odgłos wybuchów. Lotnisko zostało zbombardowane. Pierwszą myślą było spakowanie się i natychmiastowy wyjazd do babci. Wraz z bliskimi krewnymi wywieziono nas do Czerkas. Okropnie się bałam, bo mama i wujek od razu wrócili do taty. Bardzo się o nich martwiłam, bo rozumiałam, że Kijów jest obecnie jednym z najniebezpieczniejszych miejsc w Ukrainie. Ale nie płakałam. Czułam, że najgorsze może się wydarzyć w każdej chwili, ale jeśli usiądę i zapłacę, to niczego to nie zmieni. Było to trudne doświadczenie, bo ja z dziadkami, bratem i siostrą, ciotką i jej dziećmi mieszkaliśmy w jednym małym domku. Każdy dzień to krzyki, płacz, wrzawa, wiadomości.

Gdy zaczynały wyc syreny, śliśmy do piwnicy i tam czekaliśmy, aż się skończy nalot. Przez pierwsze dwa tygodnie się ukrywaliśmy, potem tylko siedzieliśmy w łazience i na korytarzu. Jednak bieganie tam i z powrotem z dziećmi, zwłaszcza gdy jest zimno, jest bardzo trudne. Zanim się ubierzesz, alarm może minąć. Bardzo martwiłam się o moich rodziców.

Tam rakieta poleciała, tam uderzyła, tam została zestrzelona i za każdym razem czułam niepokój, bo moich rodziców nie było przy mnie. Od pierwszych dni inwazji na pełną skalę zaczęłam pisać wiersze. Mówię o tym, co dziś najbardziej bolesne - o wojnie. Przełamłam wszystko na papier: mój ból, moje przeżycia, zmartwienia, strach, złość, urazę, rozpacz. Po pierwszym wierszu przyszedł drugi, poczułam się trochę lepiej, bo wiedziałam, gdzie mogę wylać wszystko, co we mnie siedziało. Dla mojej duszy to było bardzo trudne doświadczenie. Moja koleżanka w tym czasie znajdowała się w mieście Irpiń i za każdym razem, gdy nie odbierała przez kilka godzin, byłam przerażona. Do domu wróciliśmy pod koniec kwietnia. Już w maju napisałam swoją pierwszą piosenkę, tę, która chodziła mi po głowie, a nie była tylko wersami z rymem. Umieściłam tam wszystkie emocje, wszystkie słowa, które chcę powiedzieć tym nie-ludziom, którzy przybyli na naszą ziemię. Nadal piszę wiersze i piosenki o wojnie. Naród ukraiński to prawdziwa rodzina. Kiedy wróg zaatakował nasz wspólny dom, wszyscy stali się tarczą i chronią każdy zakątek, każdy budynek. Wszyscy zobaczyli, że Ukraina zdecydowanie nie jest regionem rosyjski, to odrębne państwo z własnymi granicami i własną armią. Że jesteśmy silni, mamy swoją historię, jesteśmy dzielnymi ludźmi i niezależnie od tego, co się stanie, tacy pozostaniemy do końca.

Katerina Derevinska

10. 10. 2022

Kijew, Ukraina

Tomik wierszy 16-letniej Kateryny Derevinskiej z Kijowa o okrutnej wojnie rosyjskiej z Ukrainą. W wierszach autorka wyraziła ból i cierpienie, jakie odczuwa, będąc w Ukrainie od początku wojny. Książka jest ilustrowana rysunkami uczestników Międzynarodowego Festiwalu Sztuki МАЛЮЙ.UA.WAR (maluj.ua.war), organizowanego przez Stowarzyszenie Rozwoju Stosunków Międzynarodowych ADRUM pod patronatem Ministerstwa Kultury i Polityki Informacyjnej Ukrainy oraz Urzędu Miasta Kijów. Prezentowana jest twórczość dzieci i młodzieży w wieku od 5 do 25 lat z różnych części Ukrainy, w tym z terenów czasowo okupowanych. Groza wojny i niezłomny duch narodu ukraińskiego ukazany jest oczami dzieci i młodzieży poprzez wiersze i rysunki.

© Derevinska K., 2022

© Międzynarodowy Festiwal Sztuki МАЛЮЙ.UA.WAR, ilustracje, 2022

Kateryna Derevinska

TO NIE JEST SEN

Kateryna Derevinska

Z

Z

Z

To nie jest
sen

